

REGISTERBLAD

Område av riksintresse för naturvård i Kalmar län.

Områdesnamn: Skinnkälla - Högeruda

Områdesnummer: NRO08094

Namn: Markus Forslund (1998-10-23, uppdaterat (2001-02-13))

Kommun: Hultsfred

Kartblad: 6F SO

Area: 186 ha, varav 186 ha land och 0 ha vatten

Naturgeografisk region: Region 13: Sydsvenska höglandets centrala och östra delar

Kust/havsregion: --

Regionindelning för sjöar och vattendrag: Avrinningsområde 74 Emån

Agrara kulturlandskapsregioner: Sydsvenska höglandets skogsbygder

Landskapsformer: Vågig bergkullterräng med relativ höjd 50-100 m

Riksvärde

Odlingslandskap	Naturbetesmark	Flora
-----------------	----------------	-------

Värdeomdöme: Stort område med representativt odlingslandskap på småländska höglandet med naturbetesmarker i form av blandlövhage, ekhage och annan träd- och buskbärande hagmark. Den hävdgynnade floran är mycket artrik med flera ovanliga arter

Huvudkriterier: A -- Område med framstående exempel på landskapstyper eller naturtyper eller kombination av naturtyper, som särskilt väl visar landskapets utveckling samt processer och naturlig utveckling i olika ekologiska system såväl på land som i vatten.

C -- Område med sällsynta naturtyper, hotade eller sårbara biotoper och arter

D -- Område med mycket rik flora/fauna

Postadress
391 86 Kalmar

Besöksadress
Malmbrogatan 6

Telefon
Växel 0480-820 00

E-post
lansstyrelsen@h.lst.se
www.h.lst.se

NRO08094

Skinnkälla - Högeruda

Förutsättningar för bevarande: Fortsatt jordbruk med åkerbruk, naturvårdsinriktad betesdrift och skötsel av landskapselement. Restaurering av igenvuxna ängar och naturbetesmarker. Områdets värden kan påverkas negativt av: Minskad eller upphörd jordbruks-/betesdrift skogsplantering på jordbruksmark, energiskogsodling, spridning av gifter eller gödselmedel, bebyggelse, nydikningar, täkt, luftledningar, vägdragningar.

Säkerställande: Högeruda - Ryttnarboldet är föreslaget av regeringen som särskilt bevarandeområde, enligt habitatdirektivet, i Natura 2000.

Områdets huvuddrag: Skinnskälla och Högeruda är bra exempel på hur byar med omgivande odlingslandskap kan gestalta sig på gränsen mot sydsvenska höglandet.

Skinnskälla ligger högt och delas av länsgränsen mellan Jönköping och Kalmar. Byn är av radbykaraktär. Vid Skinnskälla finns ett varierat odlingslandskap med stenmurar, odlingsrösen, terrasseringar, trädgårdsgränder, gamla vägsträckningar och lindar med hamlingsspår. Hagmarker är belägen på båda sidor av vägen till Högeruda. Trädskiktet utgörs av storvuxna ekar, björk, asp och gran. Väster om vägen finns en örtrik friskäng och en mycket artrik torräng. Hävdgynnade arter växer tätt och talrikt bl a förekommer kattfot, ormröt och smörbollor. På gränsen till Jönköpings län, omkring 200 meter sydväst om gården Lilla Rör, växer den ovanliga kranborren. I Skinnskälla finns även ädellövskogmarker, som domineras av gammal ek, björk och asp. Detta området är av betydelse för den mindre hackspetten.

Byn *Högeruda* ligger högt och vackert i ett kuperat odlingslandskap med odlingsrösen, stenmurar, åkerterrasseringar, stensträngsliknande gärdesavgränsningar, slingrande byväg samt en äldre stensatt väg. Stora, välhävdade hagmarker präglar byn. I byn finns även en stenåldersboplats. Stora arealer betesmark förekommer med många vegetationstyper och hävdgynnade arter. Stora arealer är torräng eller hedartad gräsmark. Hävdtrycket är överlag svagt till måttligt med vissa välhävdade partier.

Hagmarkerna är varierade och artrika med höga naturvärden. I norra delen av byn finns en träd- och buskbärande hagmark med en mycket artrik grässvål, som hyser flera ovanliga arter som till exempel fältgentiana. Fårsvingeltorräng och stagghed är två vanliga vegetationstyper. I den västra delen av byn finns en blandlövhage med en kraftigt varierande markfuktighet, vilket ger upphov till flera olika vegetationstyper. Områden som är av torrängs- och hedkaraktär är artrika. Bland de hävdgynnade arterna förekommer kattfot, fältgentiana och nattviol. I byns södra del finns en brant sluttande, enbevuxen hagmark. Marken är torr och domineras av kortbetad, artrik rödvenhed. Mitt emot hembygdsgården finns ett plant rikkärr, där slätter sedan några år har återupptagits. Bland växterna i kärret förekommer vildlin, kärrespira, gräsull, loppstarr, rankstarr, grönstarr, smörbollor och knappsäv.

I södra delen av objektet finns områden med ädellövträd som är viktiga för den mindre hackspetten. Speciellt den sydvästra delen hyser åtskilliga gamla ekar med stort inslag av död ved.

Anmärkning: Ingår i länsstyrelsens program för bevarande av natur- och kulturmiljövärden i odlingslandskapet (60-34) och i nationell bevarandeplan för odlingslandskapet (H6001, 60-13, 60-15). Skinnskälla och Högeruda är av riksintresse för kulturmiljövärden. Klass 1 i naturvårdsplanen (Hu-60).

Referenser:

- Asp, A. m fl 1995. *Odlingslandskapet i Kalmar län. Bevarandeprogram, Hultsfreds kommun.* Länsstyrelsen i Kalmar län informerar. Meddelande 1995:24.
- Forslund, M. (red). 1997. *Natur i Östra Småland.* Länsstyrelsen i Kalmar län. Kalmar

- Länsstyrelsen i Kalmar län. 1989. *Naturvårdens riksintressen, Kalmar läns fastland*. Länsstyrelsen i Kalmar län informerar, 1989:6
- Länsstyrelsen i Kalmar län. 1989. *Inventering av ängs- och hagmarker, Hultsfreds kommun*. Länsstyrelsen i Kalmar län informerar, 1989:3.
- Naturvårdsverket. 1997. *Sveriges finaste odlingslandskap. Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet. Etapp 1*. Rapport 4815.